

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Українські суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності укладають та здійснюють контракти, як правило, у валюті іноземних контрагентів, а у бухгалтерському обліку застосовують валютний курс України, який постійно коливається. Зважаючи на кризовий стан української валюти, для вітчизняних підприємств такі коливання можуть стати як додатковим прибутком, так і незапланованими витратами. Для того щоб урахувати коливання валютного курсу і забезпечити достовірну оцінку активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат, треба правильно розрахувати курсові різниці, які можуть впливати на фінансовий результат підприємства. Курсова різниця – різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах. Основним регламентуючим документом, яким слід керуватися при визначенні курсових різниць для цілей бухгалтерського обліку, є П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [1]. Змінами, внесеними у П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», зокрема, встановлено, що операції в інвалюті під час первісного визнання відображаються у гривні шляхом перерахунку суми в інвалюті із застосуванням валютного курсу на початок дня дати здійснення операції (дати визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат). При цьому підприємство може операції з безготівкових розрахунків в інвалюті відображати у гривні у сумі, визначеній у документах банку, з урахуванням особливостей застосування банком валютного курсу на дату здійснення операції, у разі якщо це не суперечить вимогам податкового і митного законодавства в частині застосування валютного курсу. Сума наданого авансу в інвалюті перераховується у гривні із застосуванням валютного курсу на початок дня дати авансу. Сума одержаного авансу в інвалюті в рахунок платежів при включенні до складу доходу звітного періоду перераховується у гривні на початок дня дати одержання авансу.

На кожну дату балансу:

а) монетарні статті в інвалюті відображаються з використанням валютного курсу на кінець дня дати балансу;

б) немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю і зарахування яких до балансу пов'язано з операцією в інвалюті, відображаються за валютним курсом на початок дня дати здійснення операції;

в) немонетарні статті за справедливою вартістю в інвалюті відображаються за валютним курсом на початок дня дати визначення цієї справедливої вартості.

Таким чином для визначення курсових різниць на дату балансу застосовується валютний курс на кінець дня дати балансу. При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на початок дня дати здійснення операції. Підприємство може здійснити перерахунок залишків на кінець дня за монетарними статтями в іноземній валюті, за якими протягом дня здійснювались господарські операції із застосуванням валютного курсу, встановленого на кінець цього дня.

Список використаних джерел

1. П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів». Наказ Міністерства фінансів України від 10. 08. 2000 р. № 193. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Кулай А.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів та оподаткування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Україна

АСПЕКТИ СИНЕРГЕТИЧНИХ ЕФЕКТІВ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ

Фінансова система представляє собою складну економічну категорію, наукове тлумачення сутності якої має в основному два концептуальних підходи – ресурсний, який базується на відносинах між об'єктами і ресурсами та інституційний, як сукупність фінансових інститутів і ринків за допомогою яких формуються і здійснюються фінансові (міжчасові) рішення та взаємодії [1, с. 102, 110]. Неоднозначними є значна частина наукових точок зору щодо ролі і приналежності до фінансової системи фінансових ринків, відносин державного і корпоративного секторів, а також інших структурних елементів. Водночас, виходячи із того, що система включає в себе велику кількість відокремлених складових, які ізольовано не можуть сформувати систему, а лише в процесі їх взаємодії можуть виникати системні властивості [2], логічним буде розглядати фінансову систему як сукупність інститутів та механізмів взаємовідносин фінансових систем різних просторових рівнів.

В сучасних умовах національні фінансові системи постійно трансформуються в інтеграційні та глобальну світову фінансові системи. І лише системний аналіз синергетичного ефекту цих процесів дає можливість зрозуміти рівень їх впливу на стан фінансових систем різних просторових рівнів. За визначенням В. Базилевича, формується нова синергічна модель глобалізації, заснована на рівновазі ринкових і позаринкових результатів світогосподарського розвитку та формуванні ефективного механізму

координації дій національних держав з метою зростання добробуту та якості життя населення всіх країн [3, с. 698]. Важливу роль у цих процесах відіграє інтеграційна наднаціональна фінансова система ЄС, унікальна тим, що має таку важливу складову як наднаціональний бюджет ЄС – один із самих ефективних інститутів, механізми взаємодії якого можуть застосовуватися для вирішення національних і міжнародних проблем.

Структурні складові фінансових систем в різнорівневому вимірі досить часто на практиці розглядаються як автономні системи. Для прикладу, фондовий і валютно-кредитні ринки, які функціонують у глобальному ринковому середовищі за своєю структурно-ієрархічною формою, на перший погляд, практично не взаємодіють з національними і наднаціональними податковими та бюджетними підсистемами. Водночас, зрозуміти структуру складної системи, якою є фінансова система, призначення кожного її елементу можна лише через усвідомлення характеру взаємодії цих елементів, тоді як функціональна цілісність є наслідком цієї взаємодії [4, с. 22]. Саме нерозуміння надмірно необґрунтованих тимчасових економічних вигод фондового і кредитних ринків в передкризовий період призвели до падіння темпів економічного розвитку більшості країн у 2008 і послідуєчих роках.

Література:

1. Сніжко О. Методологічний еkleктизм у трактуванні сутності фінансової системи / О. Сніжко // Міжнародна економічна політика. – 2014, № 2 (21). – С. 99 -119.
2. Пилипів В. В. Методологічні аспекти визначення фінансового простору. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/.../05-Pylypiv.pdf?...1>
3. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія / В. Д. Базилевич // Підручник / за редакцією В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 9-те вид., доповн. – К.: Знання, 2014. – 710 с. (Класичний університетський підручник).
4. Свідзинський А. Це складне національне питання / А. Свідзинський // Фондація ім. О. Ольжича. – К.: Видавництво ім. О. Теліги, 1994. – 66 с.

Кулік Анна Володимирівна

к. е. н., доцент Київського національного торговельно-економічного університету, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним з пріоритетів розвитку України на порозі XXI століття визнано інтеграцію нашої держави до Європейського співтовариства. Сучасні стратегії України спрямовано на подальший розвиток національної системи освіти, адаптацію її до умов соціально орієнтованої економіки, трансформацію та інтеграцію в європейський освітній простір.

Основними принципами, які обумовлюють розвиток вищої освіти України в межах Болонського процесу є:

➤ створення інноваційного простору на основі освітньої і наукової підтримки, адаптація системи вищої освіти України до норм, стандартів і основних принципів Європейського простору вищої освіти;

➤ забезпечення соціального контексту вищої освіти, який надасть можливість випускникам вищих навчальних закладів формувати свою професійну кар'єру на основі соціальної справедливості, відповідальності та загальнолюдських цінностей.

Реалізація цих принципів у системі вищої освіти України сприятиме досягненню основної мети – підготовки висококваліфікованих фахівців, які будуть конкурентоспроможними на національному, європейському та світовому ринках праці.

З розвитком ринкових відносин, в Україні все більшої популярності набуває підприємництво як одна з найефективніших форм господарювання.

Особлива роль у розвитку підприємництва належить молоді, серед якої найбільший інтерес привертають молоді фахівці - випускники вищих навчальних закладів. Вельми специфічна група підприємницьких ресурсів, що характеризується різними факторами і вимагає відповідного навчання та побудови комплексної системи підготовки для підприємницької діяльності.

Навчання основам підприємництва в процесі підготовки кадрів дозволить майбутнім фахівцям легше адаптуватися в підприємницькому середовищі і вирішувати економічні та соціальні завдання: це забезпечення суспільства більш кваліфікованими кадрами та підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці, що повинно розглядатися як засіб захисту від безробіття.

Сформована в минулому до початку 90-х років XX сторіччя система освіти України відрізнялася спрямованістю на професійно-технічне навчання та підготовку фахівців для галузей матеріального виробництва. Система не приділяла необхідної уваги економічній підготовці молоді і тим більше до підприємницької діяльності. На жаль, і після десятиліття реформ вона змінилася недостатньо, в наявності «ефект запізнення». Значного досвіду комплексної підготовки молоді до підприємницької діяльності практично ще немає.